

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

IV. shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani.

Z veseljem in ponosom se lotevamo poročila o IV. kongresu obšlovanskega časnikarstva. Z veseljem, saj je bil ljubljanski shod izmed vseh dosedanjih največji, najsijajnejši in najplodonosnejši, — s ponosom, saj se je pripravljalnemu odboru docela posrečilo, onemogočiti vsako senco nesporazumljenja tekom vseh treh dñij shoda! Shod je bil strogo strokoven, stanovski in sklenilo se je mnogo važnega za slovanske časnike, časnikarje ter za politični in kulturni napredek slovanskih avstrijskih narodov. In tekom vseh različnih debat ter mnogoštevilnih govorov je vladala med zborovalci, katerih je bilo blizu 200, najlepša bratska sloga. Čehi, Poljaki, Malorusi, Slovaki, Hrvatje in Slovenci so se docela mirno in vzajemno posvetovali, govoreči vsak v svojem slovanskem narečju, in s polno pravico konstatujemo, da je vladala med nami ves čas najvzornjša slovanska solidarnost. Preverjeni smo, da je ta sloga, ki je kraljevala na splošno radost med slovanskimi kolegi, pognala zopet nekaj močnih korenin tudi v duše slovanskih časnikarjev ter da smo se približali zopet za velik korak svojemu idealu: vzajemnosti slovanskih časnikov.

In zato je IV. shod slovanskih časnikarjev zgodovinsko važen ter ostane znamenit za vselej.

Ta shod pa je tudi zunanje, po svoji prireditbi, izmed vseh dosedanjih shodov najbolj zadovoljil vse udeležnike, ki so nas ostavili z izrazi največjega priznanja in v soglasni sodbi, da so Slovenci v gostoljubju in v sijajnem sprejemanju svojih bratov nadkrilili vse prejšnje gostitelje.

Za danes se omejimo le na kratko in jedrnatno poročanje vseh točk shoda. Pridržujemo pa si, da v kratkem dodamo še nekaj posameznostij, zlasti vsaj vsebino nekaterih krasnih predavanj.

Sprejem na kolodvoru.

Prvi gostje so došli že v petek zvečer; v soboto dopoldne so se pripeljali Poljaki in osrednji odbor praški, popoldne pa je dospela večina, Čehi, Slovaki in Hrvatje. Na kolodvoru so se zbrala korporativno narodna društva »Sokole«, »Slaveci«, »Ljubljana«, »Zidarsko in tesarsko društvo« ter »Krščansko socialno delavsko društvo«, vsa z zastavami, izredno velik venec gospej in gospic pod vodstvom gospej dr. Trillerjeve in dr. Hribarjeve, oba pripravljalna odbora, zastopniki občinskega sveta, ljubljanska društvena godba ter ogromno narodnega občinstva. Ko je došel vlak, je zaigrala godba in občinstvo je viharo klicalo pozdrave milim gostom. Pozdravni govor je imel predsednik pripravljalnega odbora, g. dr. K. Triller, odgovoril pa je predsednik dubrovniškega časnikarskega shoda, šef urednik »Czasa«, g. Chyliniski. Prijatelji časnikarji so se objemali in poljubljali, naše dame pa so goste obsule s šopki. Sprejem je bil krasen, pristrčen in iskren.

Vsak gost je dobil časnikarski znak, nakaznico stanovanja, legitimacijo za shod ter razna vabila, tiskana pojasnila in navodila. Meščanski sprejemni odbor je poskrbel za kočije ter so se gostje med navdušenimi klici skozi gosti špalir ob-

činstva odpeljali v svoja bivališča po dunajski cesti, kjer je stal velikanski slavolok s slovanskim, ruskim, poljskim, češkim in hrvatskim napisom: »Dobro došli!« Mesto je bilo okrašeno z zastavami, in vse ulice polne praznično oblečenega naroda, ki je z radostjo pozdravljal vsakega slovanskega gosta.

Došli pa so Poljaki: urednika, Czasa Chyliński in Inlender s soprogo, vseučiliški prof. sotrudnik »Glosa Nar.« gosp. dr. M. Zdziechowski, urednik »Nowe Reforme« in »Słowa polskega« gosp. G. Smólski s soprogo, časnikar g. Alfred Szczepański, urednik »Obrony ludy«, g. dr. Mih. Danielak, urednik »Nowega Słowa polskega« gosp. Sz. Kraszewski s soprogo, urednik »Wienca polskega« g. Stan. Stojalowski in časnikar g. Stanisław Stahnał, urednik »Nowega Słowa polskega« g. Bronisław Laskownicki s soprogo, urednik »Nowe Reforme« gosp. Vladislav Prokeš, urednika »Gazeta lwowska« gospoda Adam Krechowicki in Kaz. Zielonka, urednik »Dziennika gólskega« gosp. dr. Kaz. Ostaszewski-Barański, urednik gosp. dr. VI. pl. Lewicki, urednik »Polskega Przeglądu« g. dr. Feliks Koneczny, urednika »Gazety Narodowej« g. Fr. Jabłoński in gosp. Ludovik Stasiak, urednik »Nowe Reforme« g. Aleks. Karcz, gg. Merunowicz in dr. Bienkowski, urednik »Gazeta lwowska«.

Čehi: Fran Hovorka, urednik »Hlasa Národa« s hčerko, dr. Ladislav Tichý, uredniki »Národních Listov« gg. Prokop Gregř, dr. VI. Preis, Jožef Vejvara, Jož. Kuffner, J. Hrubý; uredniki »Politike« gg. Rajm. Cejnek, Egmond Šamberk, Patrik Blažek; urednik »Národne Politike« gosp. Václav Beneš, urednika »Radikálních Listov« gg. dr. Karol Baxa in Mil. Fučík, urednik »Katolických Listov« gosp. Jan Lhoták; dalje češki časnikarji iz Prage gg.: Jožef Berger, Jožef Kasalovský, Milan Kasalovský, Jožef Židlický, Karol Židlický, Jan. Sevěč; iz Tabora sta došla urednik »Tabora« g. Ludovik Frank in urednik »Novega Haja« g. J. Hemer; iz Brna urednik lista »Moravský Kraj« gosp. dr. Fran Koželuh; iz Olomuca urednika »Pozora« gg. Bohumir Knechtl in Vacl. Holý, iz Moravske Ostrave urednik-pisatelj g. Frant. Sokol-Tůma, iz Plzna urednik »Plzenských listov« g. A. Žalud in urednik »Plzenskega Obzora« g. Jan Hejret, iz Lipnika na Moravskem dr. H. Richter, iz Chotěbora na Češkem g. Jos. Trášek, urednik »Českega Východa«, iz Bradle urednik »Českega učitelja« gosp. Adolf Schuster, iz Pardubic gospod dr. Otokar Koutský, urednik »Osvěte Lidu«, iz Uherskega Hradišťa na Moravskem g. dr. Alojzij Kusák, urednik »Velehrada«, iz Kromeríža g. Antonín Holzbach, urednik »Moravskega Obzora«, z Dunaja g. Jos. Graf, urednik »Information«, dalje sotrudnice čeških učiteljskih listov, gospodične Alojzija Ševčíkova, Božena Ostrovská in Ksavera Szavská.

Zastopniki slovaških listov »Narodnie Noviny« in »Slovaké noviny«: Iz Turčanskega sv. Martina: Matuš Dula z gđ. Věro Dřilovo, uredniki Andrej Halaša, dr. P. Mudroň in Skultetý, iz Ružomberka časnikar Peter Makovický z gospo Olgo Makovicko, iz Uh. Hradišťa uredniki: Frant. Kretz, Vítězslav

Nečas, Karel L. Jelínek in Fr. Radovška.

Rusi: »Slavjanski Věk« gosp. dr. Vergun z gospo, »Haličanina« uredniki gg. Jos. Andrejevič Mončalovsky, dr. Markov, g. dr. Roman Aleksevič je zastopal »Prav. Bukovina« in g. dr. Ivan Franko, urednik lista »Literaturno-Naukovy Vistnik«.

Hrvatje: Iz Zagreba so došli: gg. romanopisec in časnikar dr. Ljuba Babić Šandor Gjalški z gospo, dr. Mazzura ml., dr. Milivoj Dežman pisatelj in časnikar, Josip Pasarić, urednik »Obzora«, časnikar dr. Stjepan Radić, časnikar in pesnik dr. Tresić-Pavičić, Marija Jurić Zagorka, pisateljica in sotrudnica »Obzora«. Iz Zadra sta došla zastopnika opatijskega »Narodnega Lista« gg. R. Katalinić-Jeretov in Vinko Kisić, iz Trsta urednik »Naše Sloge« g. M. Mandić, iz Splita urednik »Pučkega Lista« g. Juraj Kapić, iz Virovitice urednik »Virovitičana« g. Ivan Dobravec Plevnik, iz Reke urednik »Novega Lista« g. Fran Supilo, iz Sarajeva č. g. dr. Ivan Šarić, urednik »Vrhbosne«, iz Virja g. Peroslav Ljubić, urednik »Podravca«.

Slovenski časopisi so bili do malega vsi zastopani ter so dospeli tovariši uredniki s Koroške, Štajerske, Primorske in iz cele Kranjske dežele. Veliko število je tvorila udeležba sotrudnikov in pisateljev, beletristov in znanstvenikov.

Komerz v »Narodnem domu«.

Na povabilo slovanskih časnikarjev so se sešli slovanski gostje po koncertu v »Sokolovi dvorani« h komerzu. Dvorana je bila nabito polna, ter so bili zasedene tudi obstranske mize in galerije. Na odru je sviral ljubljanska društvena godba.

V imenu vabiteljev je predsednik pripravljalnega odbora, g. dr. K. Triller, pozdravil goste, naglašujé, da so časnikarski kongresi vseslovanski parlament, v katerem govori vsakdo v svoji materinščini, a se vsi dobro razumejo. Časnikarstvo slovenstvo je rodilo narodno renensanso ter zaneslo med vse bratske narode najvišjo idejo vseslovanske vzajemnosti. Časnikarstvo je velemoč, in posamezne časnikarje je primerjal princ Henrik v Ameriki z zapovedujočimi generali; slovanski časnikarji so generali slovanske vzajemnosti in zavednosti. Mučeniški je stan časnikarja, zato ga danes visoko spoštuje vse. Saj niso za slovanske žurnaliste nikdar veljale besede železnega kancelarja, da so časnikarji le izgubljeni elementi. Brez svojih časnikarjev bi danes slovanski narodi ne stali na toliki stopinji politične moči in kulturne zavednosti. Govornik je nazdravil tem pionirjem slovanstva in pogumnim ženskim tovarišem, želeč, da bi bilo njih zborovanje plodnosno ter da bi se spoznali tudi z našim narodom ter z našo zemljo. Spoznavanje rodi ljubezen, ljubezen pa rodi sad in moč!

G. dr. E. Lampe je povdarjal, da bodi naše časopisje vedno v prvi vrsti slovansko, naša politika slovanska in vse naše teženje kulturno slovansko.

G. dr. Iv. Oražen je deklamoval nato »Pozdrav Slovencev« A. Aškerca.

G. dr. Baxa se je spominjal mučeništva slovanskih kulturonoscev, ki so morali v ječi trpeti zato, ker so bili zvesti svoji rodni zemlji ter je napil slovanskim kolegom.

G. dr. Vergun je govoril spočetka slovenski, potem ruski, izražajoč svoje veselje, da se danes zopet kaže, da se vsi razumemo, dasi govorimo razna narečja. Spominja se nekdajne mogočne Slovenije, segajoče od Dunaja do Adrije, je napil jeklenemu značaju slovanskih prvoboriteljev na slovanskem jugu.

Državni poslanec Kľofáč je povdarjal, da mora časnikar poznati pred vsem trpeče, zaničevane, revne sloje svojega naroda, kmeta in delavca. Tu je največ nepokvarjene zavednosti in idealizma, največ razumevanja za narodne koristi. Bodimo ljudski prijatelji, zagovorniki onih, ki so najzapuščenejši, potem bomo imeli za seboj najkrepkejšo armado!

G. Babić Gjalški je v vznesenih besedah napil najzvestejšemu bratu Hrvata: Slovencu.

Imenom Poljakov sta govorila gg. dr. Barański in dr. pl. Lewicki, imenom Slovakov pa g. Matuš Dula, ki so vsi napivali slogi in ljubezni slovanskih narodov.

Pevsko društvo »Smetana« je prekrasno zapelo več čeških in slovanskih narodnih pesmi ter želo gromovito priznanje.

Komerz se je vršil ves čas jako animirano ter so se povsod sklepala prijateljstva med zastopniki raznih narodnosti.

Zborovanje v »Mestnem domu«.

Zborovanje IV. slovanskega shoda je otvoril predsednik pripravljalnega odbora dr. K. Triller, ki je zopet najtopleje pozdravil goste. Dr. Lampe je imenom pripravljalnega odbora naglašal, da so se sprejela na spored le strokovna predavanja ter priporočal, da govore vsi, še nepriglašeni govorniki res le o časnikarskih vprašanjih. Predlaga se izvolitev slovaškega urednika g. Matuša Dule za predsednika shoda, za podpredsednika se priporoča Ljuba Babića, Šandor Gjalškega in I. Hrubega, urednika »Politika«. Dočim prva dva sprejmeta izvolitev, se Hrubý zahvali, na kar se izvoli na predlog Chylinškega urednik »Hlasa Národa«, g. Fran Hovorka. Predsedniku je izročila s primernim nagovorom dijaška deputacija ilustrovano spomenico iz krogov slovenske mladine. Dula se zahvali za dar ter otvori zborovanje. Zapisnikarjem se izvolijo: urednik »Novega Słowa polskega«, g. Bronisław Laskownicki, g. dr. Šime Mazzura ml., g. Szawinski ter urednik »Edinosti«, gosp. Makso Cotič. Nato se spominja predsednik cesarja Franca Jožefa I. Odpošlje se tudi udanostna izjava, na katero je došla drugi dan tudi zahvala iz kabinetne pisarne.

Župan g. Ivan Hribar izraža svoje in vsega slovanskega naroda veselje, da so se časnikarji odzvali njegovemu povabilu ter jim zakliče pristrčni »dobro došli.« Prosi, izogniti se vsemu na današnjem shodu, kar bi dovedlo do kakega nesporazumljenja. »Vodi naj Vas vez bratska in stanovska do vspeha.« Na predlog podpredsednika Hovorka se pošlje pozdrav slovanskima ministroma Piętaku in Rezkcu. G. Hrubý prečita potem referat Prokopa Gregřa o slovanski časnikarski pisarni.

Referat o slovanski tiskovni pisarni pravi:

Na krakovskem in dubrovniškem shodu se je predlagalo, naj se na podlagi

časnikarskega shoda v Pragi ustanovi »Slovanska korespondenčna pisarna«. Na shodu v Pragi je bila sprejeta resolucija za prepotrebno ustanovitev »lastne informačne korespondenčne pisarne«, in praški odbor shoda je imel delati na to, da se predlogi v tej smeri uresničijo. Odbor I. shoda je izdelal načrt za tako pisarno in ga je v okrožnici razposlal vsem uredništvom večjih slovanskih listov. Veliko jih ni odgovorilo. O tem je bilo poročano na krakovskem shodu, kjer se je sprejela resolucija, ki priporoča ustanovitev časnikarskih odborov v posameznih slovanskih deželah, ki bi bili med seboj v stalni zvezi, organizirali dopisovatelje v svojem okrožju ter izdelali natančne predloge za definitivno ustanovitev »Slovanske korespondenčne pisarne« za III. shod slovanskih časnikarjev.

K tej resoluciji je dodal I. gosp. I. Hrubý: da se odbori v posameznih deželah smejo medsebojno dogovarjati še pred III. časnikarskim shodom; 2. dr. Merunowicz: naj se pretresa, ali bi ne bil Dunaj primeren za »Slovanske pisarne« in 3. urednik Kopinski: naj se napravi direktna telefonska zveza med Krakovom in Prago, kajti zveza z Dunajem napravlja veliko ovir.

Tudi III. shod v Dubrovniku se je pečal z dotičnim vprašanjem in se je sklenilo: 1. naj se dela na to, da se ustanove časnikarski odbori v posameznih slovanskih deželah kot središča poročevalske službe; 2. naj izvoli III. shod novičarjev v Dubrovniku za vsako deželo delegata, ki bi poskrbel za ustanovitev odborov in naj o tem poroča drugim središčem.

K temu je dodal dr. Ryba: Državni poslanci, zlasti pa poslanci žurnalisti, naj se kar najodločneje upro krivičnemu in naravnost razžaljevu protežiranju državne tiskovne pisarne nemškimi interesi in naj se potegnejo za to kar najodločneje, da zavod, ki ga vzdržuje država, tudi glede slovanske publicistike se vede pošteno in nepristransko. 2. Gosp. urednik Hovorka: Predsedništvo shoda pozivlje osrednjo vlado c. kr. korespondenčne pisarne na Dunaju, naj njene filiale v posameznih deželah oskrbujejo uredništvom poročila v jeziku dotične dežele.

Vse to dovolj izpričuje potrebo slovanske tiskovne pisarne. Dejstvo, kako se o dogodkih po slovanskem svetu poročava c. kr. korespondenčni pisarni in potem v sovražnem nam časopisu, zahteva izprememb, in to nalogo ima izvršiti slovanska korespondenčna pisarna, ki bo informirala tujino o vseh važnejših političnih dogodkih med Slovani, in sicer strogo nepristransko; obenem bo imela tudi nalogo takoj izpodbiti laži, razširjane o Slovanih. Razun tega naj se tudi med slovanskimi listi goji medsebojno poročevanje in tako omogoči organizacija slovanstva v avstrijskih deželah.

Vzlic temu, da se spoznava potreba pisarne, napredujejo priprave zanjo jako počasno, a na škodo bi nam bilo, ako bi ostajale resolucije posameznih shodov samo na papirju. Praški odbor shoda je vselej pripravljen pomagati pri organizacijah poročevalske službe v drugih središčih ter informirati o vsem potrebnem, in kadar bodo ustanovljeni posamezni odbori, stopi takoj z njimi v dotiko. Izdelani so bili tudi natančni proračuni za češko središče »Slovanske tiskovne pisarne« in se je pokazalo, da, dokler ni več denarja, pisarna ne more začeti s svojim delovanjem. Praški odbor časnikarskega shoda se je torej obrnil do češke javnosti s prošnjo, naj njih akcijo povspesuje, in narod se je odzval s pritjevanjem, dasiravno se je s pobiranjem doneskov začelo šele pred nekoliko tedni. Do 12. maja 1902 je bilo dano v gotovini 6200 K, subskribiranih 3000 K in veliko se jih je zglasilo za letne podpornike. Bržčas se bo s koncem leta moglo pričeti s pošiljanjem poročil. V Pragi se je ustanovila tudi informacijska češka pisarna, ki ima nalogo, informirati francoski tisk. To priporočam tudi za druge dežele. Slovanska tiskovna pisarna mora biti zgrajena na močnem temelju. S tem, da jo oživotvorimo, podamo dokaz, da stojimo na višini dobe in da od nas osno-

vana organizacija ne zaostaja za enakimi organizacijami pri drugih narodih. Slovanska tiskovna pisarna mora biti toli važna, da bodo njena poročila potrebna ne le za slovanske, temveč tudi za vse svetovne liste, kateri hočejo veljati kot najbolj informirani listi.

K debati se oglasijo gg.: dr. Vergun, Chyliniski, Smolski, Pasarić, dr. Stj. Radić, Mončalowsky, Hovorka, Klofáč. Končno se sprejmeta naslednji resoluciji, oziroma dodatka dr. Radića k referatu:

I. Kongres naj izbere trojico svojih članov, enega Čeha, enega Poljaka ter enega Jugoslavana (Hrvata ali Slovenca) ter jih naj pooblasti, da pozovejo osebno v imenu kongresa ministra notranjih zadev, da korespondenčni biró poroča resnično vsem slovanskim listom v njih jeziku.

II. Naj vsi slovanski listi prinesejo češki poziv (referat Gregra) za slovanski biró ter naj za ta biró pobirajo vse slovanske redakcije v monarhiji.

K II. točki o ustanovitvi strokovne organizacije so govorili gg.: Hovorka, Chyliniski in Szczepanski.

K III. točki poroča o tečajih za žurnaliste dr. Radić ter predlaga resolucijo, naj se to vprašanje izroči osrednjemu odboru v pretres in rešitev.

O zadnji točki referira dr. V. Preis, naj bi se slovansko časnikarstvo bavilo intenzivneje z narodno-gospodarskimi vprašanji. Njegova res strokovna izvajanja izidejo v tisku.

Sprejele so se tudi še naslednje resolucije:

Shod slovanskih časnikarjev prosi, da bodo v c. kr. dopisovalnici (agenturi) zastopniki-uredniki vseh slovanskih narodov avstrijskih. Mončalowskij.

IV. shod slovanskih časnikarjev jemlje na znanje poročilo o zvezi časnikarskih društev in pozivlja bodoči odbor te zveze, naj stori vse, da bi se ustanovila časnikarska društva za vsaki slovanski narod v državi in da pristopijo k zvezi.

Chyliniski.

IV. shod slovanskih časnikarjev, izražaje udanost narodnim prerokom, kateri so vsi verovali v ideal svobode in slovanskega pobratimstva ter ga prikazovali svojim ljudem, izreka svoje prepričanje, da je najvažnejša naloga in glavna dolžnost časnikarstva vseh ljudij in narodov slovanskih neprestano in sistematično delovanje na duševnem in kulturnem približevanju in pobratimovanju širokih množic slovanskega ljudstva, da bi obudili samozavednost v ljudstvu in ga prepričali o rodovinski enakosti in sorodstvu njegovih vkupnih narodnih idealov in potreb. — Dolžnost započeti tega delovanja in njegovega stalnega in sistematičnega nadaljevanja, brez ozirov na trenutne nesloge ali prepire vsakdanjega družabno političnega življenja, počiva tudi poglavitno na časnikarstvu vseh slovanskih narodov.

IV. shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani smatra kakor neobhodno sredstvo k temu velikemu namenu brezodločno ustanovo »Splošne slovanske Matice«, katera bo imela nalogo razširjati in popularizirati med vsemi Slovani misli slovanskega sorodnega pobratimstva in združenja.

K temu koncu delovala bode »Vse-slovanska Matica« s pomočjo sistematičnih, cenjenih popularnih izdavanj iz življenja, zgodovine, literature vseh slovanskih narodov v vseh živečih slovanskih jezikih in kolikor mogoče tudi v narečjih.

Da oživotvori »Splošno vseslovansko Matico« IV. shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani, izvoli opravljajoči odbor, ki se bo pečal z upeljevanjem in organiziranjem dela v vseh krajih slovanskih, da bi se ustanovile zveze, društva in odbori in izvrševanjem notranje organizacije »Matice« ter izmisli obenem način nabiranja fondov na izdavanje. Ta odbor bo imel najširše pravo kooptacije. Izvoljeni odbor bo o uspehih svojega delovanja poročal na prihodnjem shodu slovanskih časnikarjev.

IV. shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani izraža željo, da bi uredništva vseh slovanskih časnikov pri razglasu te resolucije obenem kar najtopleje pozivali k dobrovoljnemu skladom za izdajateljski fond »Splošne slovanske Matice«.

Lewicki.

Pred zaključkom zborovanja se sklene na predlog Hovorka, da se priredi prihodnji, t. j. V. shod slovanskih časnikarjev v Pilzni. Sklep se sporoči brzojavno županstvu pilzenskemu, ki je takoj tudi odgovorilo, da sprejme srčno rado slovanske goste. Končno se pozdravijo brzojavno tudi županstva v Pragi, Lvovu in Dubrovniku, kjer so se vršili prvi trije časnikarski shodi.

Ustanovitev osrednje zaveze slovanskih časnikarjev.

Ker je ministarstvo notranjih del potrdilo pravila osrednje zaveze slovanskih časnikarjev, bi se moral vršiti popoldne občni zbor. Da pa se voprej ustanove za posamezne dežele časnikarske zveze, se je občni zbor preložil na poznejši čas. Čehi in Poljaki imajo že svoje zveze.

Namen »Osrednje zaveze« slovanskih časnikarjev je, omogočevati sporazumljenje in skupno nastopanje slovanskih časnikarjev v deželah habsburške države v čisto časnikarskih vprašanjih, pri čemer so izključena vsa verska, politična in plemenska vprašanja. Posebna naloga »Osrednje zaveze« bode: Sklicevati v svrhu rednih in trajnih vezij med slovanskimi časnikarji časnikarske shode. Zagotoviti vzajemno stanovsko podporo onim členom, ki delujejo začasno v svojem stanu izven domovine. Proučavati in olajševati zboljšanje zakonodavnih določeb v državi, v kolikor se tičejo časnikarstva ter sploh proučavati vsa vprašanja, tičeča se tiska. Ustanoviti informacijsko in nastanitveno pisarno za slovanske časnikarje, ki iščejo dela kot dopisniki in so-trudniki pri časopisih, izhajajočih izven njih domovine. Ustanoviti in, če bode treba, bliže določiti šege in navade v mednarodnih stikih. Ponuditi svojo službo in v slučaju potrebe prevzeti nalogo razsojevalca pri nesporazumljenjih, ki bi mogla nastati med posameznimi slovanskimi časnikarji in časniki. V ta namen voli občni zbor »Osrednje zaveze« vsako leto tri razsojevalce. Podpirati v mejah dostojnosti in javne koristi pravice in interese časnikarskega stanu, brigajoč se pri tem vedno za duševno in moralno povzdigo svojega stanu. Časnikarske zaveze, vpisane pri »Osrednji zavezii« po pravilih, imajo vsako leto občni zbor, ki naj se sklicuje, v kolikor je to mogoče, ob času shoda slovanskih časnikarjev.

Vsaka zaveza je dolžna, da prispeva »Osrednji zavezii« za enega člana po eno krono na leto.

Sedež »Osrednje zaveze« je v Pragi, toda občni zbor more ta sedež preložiti v drugo mesto.

Banket v »Narodnem domu«.

V nedeljo zvečer je povabil gospod župan Iv. Hribar imenom občinskega zastopa slovanske žurnaliste na banket v veliki dvorani »Narodnega doma«. Banket je bil okusno aranžiran. Na galeriji je svirala godba. Pozdravil je goste g. župan, govoreč slovenski, ruski, češki, poljski in hrvatski ter žel najviharnejše pritjevanje. (Govor prinesemo v izvirniku doslovno.) Nadalje so govorili: državni poslanec dr. Tavčar (bodočnosti slovanski), gospod Katalinić-Jeretov, g. Mončalowskij (bratstvu Malorusov in Slovencev), g. Hrubý (slovenski univerzi), dr. Zdiechowski (krščanstvu in slovanstvu), Šandor Gjalski-Babić, dr. Vergun, dr. Lampe, Szczepanski, Polec i. dr. Med goste se je razdeljevala knjiga »Vseučiliški zbornik« ter dvojice večjih slik (razgled Ljubljane in Slovenko). Banketa so se vdeležili občinski svetovalci, več dam ter mnogo najodličnejšega občinstva ljubljanskega.

Izlet v Vintgar in na Bled.

Za deževno nedeljo je napočilo krasno jutro ponedeljka. Ravnateljstvo državne železnice je poskrbelo, da so imeli časnikarski izletniki posebne vozove in dva izgledna voza I. razreda ter jim dalo seboj posebnega prometnega nadzornika, ki je skrbel za red in udobnost. Izleta se je vdeležilo okoli 120 časnikarjev, pridružilo pa se jim je na postajah še toliko izletnikov, da je bilo na Bledu nad 200 vdeležencev.

Med vožnjo so se vršili pozdravi v Šiški, kjer je govoril imenom čitalnice predsednik g. Fr. Drenik; v Št. Vidu sta prišla na kolodvor gasilno društvo in

delavsko pevsko društvo, govoril je gosp. župan Belec; v Medvodah (občinski zastop); v Škofji Loki (društva, pozdravil župan g. Sušnik; v Kranju vsa narodna društva: »Sokol«, »Čitalnica«, »Bral. društvo«, dame, obč. zastop, govoril g. župan K. Šavnik), v Podnartu (Kropa) gasilno društvo in pevski zbor (govoril državni poslanec g. Pogačnik); v Radoljici (občinski zastop) in v Javorniku (društva, govoril gospod dr. Vilfan). Povsod so okrasile izletnike s šopki dame ali dekleta v narodnih nošah. Na nekaterih postajah so svirale tudi godbe. Hiše so bile v zastavah, zlasti v Kranju, Radoljici in Javorniku; ponekod so grmeli topiči ter so celó po hribcih (zlasti nad Kamno Gorico) vihrale trobojnice. Skratka povsod najpristrčnejši sprejem!

Izletniki so šli peš do Šuma in skozi Vintgar, skozi katerega je grmela silno-narasla Radovna. Spremljevalci so bili časnikarjem člani slovenskega planinskega društva. Na koncu so teske je bil postavljen slavolok, kjer se je vršil pozdrav občinskega sveta iz Gorja. Govoril g. župan Jak. Žumer. Prišlo je tudi Bralno društvo z zastavo, in dekleta so delila kitice, opis Vintgarja ter razglednice. V Žumrovi gostilni je bil zajutrek, ki sta ga priredila občina in tamošnja posojilnica.

Izletniki so se peljali nato na vozovih na Bled, kjer so jih sprejela društva z zastavami, dekleta in občinski svet v narodni noši. Postavljen je bil tudi slavolok. Krepko in navdušeno je govoril g. župan J. Peternel.

Nato so šli izletniki na grad, se peljali v čolnih na otok, kjer je pelo pevsko blejsko društvo pod vodstvom g. nadučitelja Fr. Rusa.

Ob 3. uri popoldne se je vršil v jezerskem salonu Lujizinih toplic banket, katerega je dala časnikarjem blejska občina. Predsedoval je g. župan Peternel. Banket je bil izvrsten, dvorana okusno okrašena in med napitnicami je pel zopet blejski mešani pevski zbor. Govorili so: Čeh Beneš, Hrvat prof. Pasarić, državni poslanec Pogačnik, Hrvat Š. Gjalski, dr. K. Triller, Poljak Jablonski, Rus prof. Markov, Slovák Mudron, Čeh dr. Richter, Hrvat dr. Radić, Poljak dr. Lewicki, Čeh Hovorka, državni poslanec Biankini in Rus dr. Vergun.

Po banketu so se izletniki odpeljali v Lesce. Ljubljanski pripravljalni odbor je plačal vožnjo na železnici tja in nazaj za II. razred. Omeniti je še, da je dobil na Bledu vsak izletnik novo knjigo »Bled in okolica«, več razglednic in panoramo Bleda. Planinsko društvo je okrasilo goste s šopki s trobojnicami in zlatimi napisi.

Izlet je bil krasen, dasi je popoldne, žal, deževalo in pokvarilo ves razgled po planinah.

Izlet v Postojno.

Danes so izleteli slovanski časnikarji v Postojno, da si ogledajo svetovnoslavno jamo z njeno sedanjo prekrasno razsvetljavo.

Kakor vselej, se je tudi to pot Postojna odlikovala s svojo izredno gostoljubnostjo in s pristrčnostjo sprejema. Trg je bil v zastavah.

Na kolodvoru so sprejela izletnike narodna društva, Sokoli, Sokolice in dečki Sokolčki, občinski zastop, narodne dame s šopki in godba.

Po zajutreku pri »Ogrski kroni«, ki ga je priredila občina, so šli časnikarji v jamo, ki je žarela kakor bajna pravljica v čarobni razsvetljavi. Gostje so bili občarani. Tako krasnega naravnega čudesa še niso videli.

Na plesišču je bil pripravljen de-jeuneur, kjer so stregle dame v narodni noši in je svirala godba, in tamburaški mešani zbor. V jami so govorili gg. Ditrh v imenu jamskega odbora, Hovorka Katalinić dr. Vergun, dr. Tresić-Pavičić, Laskownicki in dr. Mudron.

Med goste so se delile knjižice s popisom Postojne in okolice ter razglednice.

Popoldne ob 3. se je odpeljal vlak s časnikarji v Trst, spremljan od navdušenih »živio«-klicev!

Trgovinska pogodba z Ogrsko.

Vedno bolj se postružejo vse razmere, ki so v zvezi s pogajanjimi za obnovo trgovinske pogodbe med Avstrijo in Ogrsko. Dasi ima vendar glavne koristi od trgovinske pogodbe Ogrska, vedejo se njeni zastopniki izzivajoče in zasmehujoče napram avstrijskemu kabinetu. In to je, česar človek skoraj ne more razumeti. Minister Szell nastopa zmagonosno, arogantno ter vsak čas zagrozi z avtonomnim ogrskim tarifom. Nasprotno pa hodi dr. Körber s skrajno potrpežljivostjo okoli oholih mažarskih kolegov, nič ga ne utruja, nič ne užali. Posebno zadnji Szellov govor je bil naravnost nedostojen, ko je zagrozil, da se lahko carinski tarif za osamosvojenje ogrskega trgovišča izdela v štirih mesecih. Taka namigavanja mora avstrijska vlada poslušati dan na dan namesto jasnega odgovora na avstrijske zahteve, da se pogajanja ali pretrgajo ali pa nadaljujejo. Dozdeva se, da hoče Szell vreči Körberjev kabinet. Neumevno pa je vendar, zakaj bi za slučaj, da se pogajanja razbijejo, moralo ravno avstrijsko ministrstvo odstopiti, ki se je vendar pošteno prizadevalo zastopati koristi svoje države. To bi bila slaba nagrada. Vobče pa kaže ta kriza, da se državna vzajemnost obeh držav vedno bolj otežuje ter si državi ne bodeta poprej prijateljici, dokler se ne bodeta popolnoma samostojno vladali pod žezlom skupnega vladarja.

Vojna v Južni Afriki.

Burski vodja Beyer je prišel v petek s svojim štabom s posebnim vlakom v Vereininging. Sedaj so zbrani tam vsi odposlanci. Angleške čete se drže dogovora, ki so ga sklenili burski poveljniki s Kitchenerjem ter ne prijemajo burskih čet, kojih poveljniki so pri posvetovanju. Najbrže bodo burski poveljniki zavrgli sklenitev miru, ker se Kitchener brani, pogajati se formalno, temveč da čutiti, da so njegova popuščanja napram Burom čin kraljeve milosti. Na Angleškem so v vojaških krogih ugodnejši nazori za mir, kakor pa v političnih.

Najnovejša politične vesti.

Ruski nemiri. Izišla je vladna naredba, vsled katere se kaznuje v bodoče vsak poskus umoriti katerega člana oborožene sile ali javne oblasti s smrtno kaznijo. Vsako škruvanje k umoru ali nasilstvu se kaznuje z 20letno ječo. — Ogrska delegacija je sprejela naknadni vojni kredit pod pogojem, da se bo oziralo pri naročilih za armado na ogrsko industrijo. — Za ojačenje nemštva v zahodnih pruskih pokrajinah in Poznanju predloži se v kratkem pruskemu državnemu zboru posebni zakonski načrt. — Načelnik mladočeškega kluba dr. Pacak je hotel zaradi neke polemike, ki jo je imel njegov list »Padopovske Listy« z »Narod. Listy« odložiti svoj mandat. Eksekutivni komite je sklical zaradi tega sejo v Prago ter prosil Pacaka, naj svojo namero opusti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. maja.

— **Osebnosti.** Za avskultante so imenovani pravni praktikantje gg. Makso Božič v Ljubljani, Fr. Küssel v Novem mestu in Ivan Trtnik v Celju. — Višji evidenčni geometer gosp. Vinko Prešern je premeščen iz Krškega v Ljubljano. — Izvršitev triangulacijskih del na Kranjskem je ministrstvo poverilo višjemu geometru g. A. Skrbku na Dunaju, ki je v rečeni namen že prišel v Kostanjevico.

— **Prihod pevskega društva „Smetana“ v Ljubljano.** Sprejema na kolodvoru so se udeležila ljubljanska društva »Sokol«, »Slavec«, »Ljubljana«, »Planinsko društvo« po deputacijah in odbor »Glasbene Matice«. V imenu ljubljanske občine je pozdravil mile goste gosp. podžupan, dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški, nakar je povzel besedo g. nadsvetnik Anton Svetek, predsednik »Glasbene Matice«, v imenu na kolodvoru zbranih ljubljanskih društev ter povdarjal, kolike zasluge si je pevsko društvo »Smetana« steklo na glasbenem polju. Bilo je odlikovano v Parizu, Bruslju in v domovini in

sedaj je tudi nam Slovincem dana prilika, se naslajati ob njegovem divnem petju. Ob sprejemu je zaklical »Slava« češkim gostom. Za pozdrave se je zahvalil v imenu društva »Smetana« predsednik g. Lang. Rekel je, da je med Čehi dobro znano, da je Slovenec dober Slovan, dobra duša. »Prinesli smo vam svoje srce in v zameno si vaše«. Zaklical je »Na zdar« slovenskemu narodu in Kranjski. Na peronu se je zbralo mnogo odličnega občinstva, med katerimi smo opazili mnogo slovenskih dam. Zvečer je bil prijateljski sestanek v gostilniških prostorih »Narodnega doma«, pri kateri priliki je pozdravil brate Čeha v imenu pevskega zbora »Glasbene Matice« g. prof. Anton Štritof ter naglašal, kako mogočna duševna vez obstoji med Slovenci in Čehi. Slovenci poznamo češke glasbene velikane, njihova dela so se v velikem številu izvajala v koncertih »Glasbene Matice«, katere častni član je slavni Dvořák. Nato je govoril gospod inženir Bloudek, ki je pozdravil došle severne brate v imenu češke kolonije ljubljanske in se je zahvalil še članu društva »Smetana« g. Arnet. Le prehitro je potekel čas zabave.

Koncert pevskega društva „Smetana“ iz Plzna

se je vršil v soboto v veliki dvorani »Nar. doma«. Velika je bila hvala o tem pevskega društva, a bila je še premajhna. Reči moramo, da tega vzlic vsemu našemu zaupanju v češko pevskega umetnost nismo pričakovali. To je višek popolnosti zborovega petja, ideal moškega zbora, ki ga pač nima para v celi monarhiji. Ekselentna dinamika, vzorna vokalizacija, rafinirana umetnost niansiranja, sveži, mojstersko izvežbani glasovi, plastika melodike in njegov pianissimo — vse to dela na poslušalca vtisk, da čuje izborni orkester. Vsi glasovi so enako izvrstni, zlasti pa nam je imponiralo, da razpolaga s tolikimi imenitnimi srednjimi glasovi. Fin pevec-umetnik je tenorist-solist, ki bi delal čast operi. Zbor je moral radi nečutenega vspeha in viharnega odobravanja dodati še več novih točk. Občinstvo je bilo navdušeno kakor še nikdar ob nobenem petju zbora ter le želi, da se povrne »Smetana« kmalu v naše mesto.

Odhod pevskega društva „Smetana“ iz Plzna.

Pišejo nam: Binkoštno nedeljo zbrali so se ob polu 10. uri dopoldne »pri rož« člani tega zmagonosnega pevskega društva in mnogo odbornikov ter členov »Glasbene Matice« k skupnem zajutruku. Pri čašah »Plzenca« in znanega Colaričevega Dolenjca, kojega so Plzenci »čvrček« imenovali in tudi prosili, da se jim sod te priljubljene kapljice v Plzen pošlje, vstal je g. dr. Kušar in v prisrčnih besedah, spominjajoč se vsesokolske slavnosti v Pragi, napil žilavemu, delavnemu in odločnemu češkemu narodu in posebej še plzenskim slavicem, ki so prejeli na svetovni razstavi v Parizu in tudi v Bruslju prvi darili in si s tem pridobili svetovno slavo. Imenom »Smetane« zahvalil se je plzenski magistratni svetnik g. Švenda in v istotako prisrčnih besedah napil na Dunaju zmagovalce slave »Glasbeni Matice« in prihodnosti Slovencev, na jugu najbolj inteligentnemu slovanskemu narodu. Med nadaljnimi govori in prekrasnim petju »Smetane« potekel je le prehitro čas. Sklenilo se je mnogo pobratimstev. Ker je priredilo to pevskega društvo še isti večer koncert v Zagrebu, treba je bilo na odhod misliti. Vsa družba odkorakala je na kolodvor. Brzovlak imel je zamudo in temu imeli smo se zahvaliti, da smo še nekaj prelepih pesmij čuli. Zasedli smo takoj restavracijske prostore na peronu in v bufetu in g. profesor Gerbič napil je v lepem slovesnem govoru prijateljem iz Plzna, ki so si v naglici pridobili srca vseh Ljubljančanov in drugih pri koncertu navzočih odličnih slovanskih gostov. V imenu »Smetane« zahvalila sta se pevodvaja g. Beneš in svetnik g. Švenda, kateri slednji je imenom pevskega društva izročil g. prof. Štritofu 100 kron v zlatu za našo dično šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Še par kozarcev izbornega »Ljutomerčana« smo skupaj izpili in se žalibog prehitro morali posloviti od dragih nam gostov. — Brzovlak odnesel nam je ljube plzenske slavo, kojim smo obljubili, da jih pri priliki posestimo. Slava jim!

— **Vodniku.** Pred kip V. Vodnika so položili v soboto slovenski časniki karji venec z napisom: »Prvemu slovenskemu časnikarju — slovenski časnikarji«. V nedeljo so položili svoj venec s trobojnico hrvatski časnikarji z napisom: »Prvemu slovenskemu časnikarju — hrvatski časnikarji«.

— **Dr. Prešernu.** Na spomenik dr. Prešerna v Kranju so položili včeraj češki časnikarji venec s trakovi.

— **Bled in okolica.** Pod tem naslovom je izdala blejska občina 61 strani obsegajočo knjižico s slikami, v prvi vrsti pač z namenom, da dobijo slovanski časnikarji ob svojem izletu trajne spomine na naše krasote. Iz tega namena se je tudi knjižica razdelila vsem udeležnikom. Uredil je knjižico g. Anton Mikuš, nastil D. Hribar v Celju.

— **Sprejem slovanskih časnikarjev v Celju** je bil izredno sijajen. Slovenske trobojnice po sosednjih hribih, grmenje topov, narodne dame in navdušeni nagovori in odgovori na kolodvoru so našim gostom pokazali, da je Celje še vedno na slovenski zemlji ter da tako tudi ostane. Nemci so se poskrili ter mirovali.

Klerikalna breztaktnost.

Kdor računa na takt in na honetnost klerikalcev, se vedno ureže. To se je pokazalo tudi povodom časnikaškega shoda. Pripravljalna odbora sta se dogovorila glede vseh posamičnosti tega shoda in pričakovati je bilo, da se z nobene strani ničesar ne stori, kar se ni dogovorilo. Klerikalci pa se tega niso držali. Skrivaj, zavratno, ne da bi bili komu kaj povedali, so inscenirali malo — presenečenje. Postavili so Štefeta k vratom in Štefe je vsem udeležnikom shoda vsiljeval sobotnega »Slovenca« in sobotni »Slovenski List«, ki mrgoli grdi osebni napadov in zasramovanj. Kaj naj se reče o takem breztaktnem in zavratnem postopanju? Mi si bomo tudi ta slučaj dobro zapomnili, saj novič potrjuje, da se ni nikdar zanašati na klerikalno honetnost. Z naše strani se je stopalo vseskozi taktno in honetno. Kdor je bil bodisi s komur koli ali s čimerkoli nezadovoljen, ta se kratko malo ni udeležil slavnostnih priredb, sicer pa opustil vse, kar bi bilo moglo prouzročiti količjak kako nesoglasje. Opazilo se je samo jedno, da se namreč narodno ženstvo, tisto, ki sicer z veliko vnemo in požrtvovalnostjo sodeluje pri vseh narodnih priredbah, ni udeležilo sobotnega sprejema na kolodvoru. Čujemo, da je bila uzrok temu oseba dr. Lampeta.

Disciplinarni slučaj dr. Hudnika pred kasacijskim dvorom.

»Slovenski List« piše porogljivo, da je kasacijski dvor obsodil omenjenega odvetnika v globo 600 K. Iz porogljivosti zeva razočaranje, koje so naši klerikalci pri ti zadevi doživeli. Skovali so iz nje celo »cause celebre«, ter z vednim zbadanjem in zavijanjem prisilili dr. Hudnika, da se je odpovedal mandatu mestnega ljubljanskega svetnika ter bevskali za njim, kakor da se je z njim onečedila narodna napredna stranka, koje pristaš je dr. Hudnik. Pričakovali so tudi, da bode kasacijski dvor dr. Hudnika črtal iz liste, ali ga pa vsaj suspendiral za jedno leto. Pričakovali so, da bode politični nasprotnik gospodarski uničen. Vsled tega večnega pisarjenja in zbadanja naših klerikalnih listov je vložilo tudi višje državno pravdnitvo v Gradcu jako energično pritožbo proti obsodbi disciplinarnega sveta, v kateri obsodbi je bila že izrečena globa 600 K. Proti ti obsodbi se dr. Hudnik ni pritožil, ker je menil, da se tudi drugi faktorji ne bodo pritožili, tako da mu prej kot prej preneha tisto mučno duševno stanje, v koje disciplinarna preiskava vsakega odvetnika postavi. Po šesturni razpravi, pri kateri je obsojenega taviša zagovarjal dr. Ivan Tavčar, je kasacijski dvor dne 15. maja zavrnil pritožbo višjega nadpravnitva ter izrekel, da po prepričanju kasacijskega dvora niti eden izmed slučajev, radi kojih je bil dr. Hudnik v prvi stopinji obsojen, ni izvirjal iz hudobnega namena, temveč da se imajo vsi ti slučajji več ali manj v zvezo spraviti s tisto površnostjo, ki se v večjih pisarnah, ko je odvetnik dostikrat nakazan na svoje osobje,

je težko zabraniti da. Omeniti pa moramo tudi, da pri razpravi ni igral posebno srečne vloge nekdanji pristaš »Ljubljanskega lista«, ki je, dasi je sam odvetnik, pisaril klijentom dr. Hudnika, češ, da naj se varujejo pred advokati, ki so nekaki goljufi, ki v prvi vrsti skrbé za lastni svoj žep. Tako se je končala zanimiva ta razprava, ki je prinesla veliko razočaranje naši klerikalni stranki, ki je hotela iz nje kovati politično svojo glavnicu. Je že tako, pri nas opazijo in razkriče vsako pego, bruna v lastnih očeh pa ne opazijo!

— **Nedolžna šala.** Naš mili pesnik Simon Gregorčič je šel — med politike. V tržaškem »Svetilniku« je prižgal svojo lučico, in povedal je tržaškemu gospodom, da je slovenski narod »velik bolnik«, »bolnik velikan«, ki je tako reven in tako obnemogel, da je kar pod milim nebom obležal. Zdravit ga hodita beliberalec in črniklerikalec. V očeh pesnikovih pa sta oba ta dva zdravnika mazača. Zategadelj postane pesnik sam zdravnik, ter zapiše bolniku-velikanu ta-le recept:

Oj narod, dragi mučenik,
Nobeden teh ni res zdravnik: —
Naj bode »bel«, naj bode »črn«,
Rad spravi bi te vsak pod drn;
Kar šteje teh zdravnikov trop,
Držán ti vsak bo — grobokop...
Bolnik, na nogo naglo stopi,
In z bičem po brezsrčnem tropi!

Probatum est! Za tržaški »Svetilnik« je kaj takega čisto dobro. Tam bode še nekaj vtisa napravilo, dasi se proti taki poeziji da jedno ali drugo ugovarjati. Tudi logike ni preveč v tem priprostem poemu: Če je bolnik-velikan najprej obležal pod milim nebom, ne gré nam v glavo, kako naj končno »naglo na nogo stopi, in z bičem po brezsrčnem tropi!« Pri onemoglem bolniku nam kaj takega res v glavo ne gre! Morda je pa bolezen zgolj pesnikova domišljija! Tudi to je mogoče! Kakor rečeno, za »Svetilnik« je pa le dobro! Tržaški časnikarji pa so čutili v sebi potrebo, da so vse to iz »Svetilnika« ponatisnili ter skušali razdeliti med udeležnike časnikaškega shoda. Ali odbor je dotične listke zaplenil ter tem potom pripravil slovanske časnikarje ob okusni sad nedolžne Tržaške šale. Škoda!

— **Za mestne uboge.** Dobrotnik, ki noče biti imenovan, pripisal je gosp. županu v korist mestnim ubogim 100 K.

— **Nekdanji državnozborski kandidat — v nevarnosti.** Minuli teden je bil pri nekem jazu na vodi Kokri v Hotemožah ogled. Na lice mesta je prišel tudi znani državnozborski kandidat Jakob Kozelj iz Olševka, dasiravno ni bil klican in sploh ni imel nobene pravice, vtikati se v sporno stvar. S svojim nastopom pa bi jo bil kmalu skupil! Novodobne nadvodne nimfe so ga hotele z vso enerzijo spraviti v podvodno kraljestvo. Pri nas pravimo: »Hotele so ga vreči v vodo!« — Mož, ki nastopa pri vsaki priložnosti precej vročerkvno, ni se maral iti hladit v bistro Kokro in ni maral delati družino pikastim postrvim, temveč je izvlekel revolver in se branil za žive in mrtve. Streljal ni! Z zadovoljstvom pa le beležimo energijo gorenjskih žen, ki skopljejo, če treba, neljubega gosta po stari šegi.

— **Palec na roki odgriznil** bi bil kmalu neki približno tridesetletni postopač starološkemu gostilničarju Jenku. Omenjeni postopač, (ki pa ni domačin) je prišel minuli terek v gostilno in se tam prav surovo in nadležno vedel. Gostilničar mu je seveda pokazal vrata. Ker pa nadležnež le ni hotel oditi, prijel ga je Jenko, da bi ga tiral na policijo. Pritiral ga je na most v kapucinskem predmestju, kjer se mu je postopač postavil v bran in ga pričel suvati v prsa. Gostilničar je stegnil roko, hoteč se braniti, pri tem pa je tako nesrečno ravnal, da je vtaknil palec v postopačeva usta. Skoro do kosti mu je pregrizel prst, kajti nikakor ni hotel izpustiti. Slučajno mimo prišedši orožnik je nepridiprava aretiral.

— **Poskušen ulom.** Neznani zlikovec se je v noči od 13. na 14. t. m. utihotapil v pisarno stavbnega podjetnika Ceconija v Radovljici in s krampom poskusil razbiti železno blagajno, v kateri je bilo 80.000 K. Poskus se pa ni posrečil.

— **Strašna smrt.** 17 letni Franc Kmet iz Soteske pri Toplicah je pri delu

na žagi Franca Reparja padel pod cirkularno žago in bil seveda takoj mrtev.

Sleparski vinski agent.

Po Ljubljani in ljubljanski okolici se potika okoli neki vinski agent, ki je že menda več ljudi ogoljufal za predplačila. Ljudem natvezuje, da je izgubil denar in da prosi zaradi tega višjega predplačila. Oškodovanci se naj oglasijo pri mestni policiji.

Žepne tatvine. O priliki birnovanja v stolni cerkvi so se izvršile žepne tatvine. Tako je bilo ukradena Jeri Bahovčevi, delavki v tobačni tovarni iz žepa črna usnjata denarnica v kateri je imela dva tolarja in nekaj drobiža. — Posestnikovi hčeri Tereziji Zajčevi iz Podgrada št. 50 je bila ukradena rujava denarnica, v kateri je imela desetak, dva komada po 5 kron in pet komadov po 20 vinarjev.

Ukraden bicikel. Zdravniku dr. Iv. Zajcu je bil včeraj zvečer izpred kavarne »Valvazor« ukraden bicikel tvrdke Joh. Puch v Gradcu. Kolo je imelo zelo zakrivljeno balanco. Sumljiv je tatvine neki fant, star okoli 18 let, sivo oblečen, katerega so videli peljati s kolesom čez Marijin trg.

Tatvina. Krojaškemu mojstru Melhiorju Koširju v Hilšerjevih ulicah je v času od 13. do 18. t. m. ukradel neznan tat iz zaklenjene omare zlato verižico vredno 96 kron, in srebrno uro, vredno 20 kron. Sumljiv je tatvine krojaški pomočnik V. K., kateri je pri njem delal in je bil zaradi tatvine predkaznovan.

Ubil se je v noči od 17. na 18. t. m. 75 let stari berač Pavel Zrimšek. Ponoči je šel na hlev na Poljanski cesti št. 26 spat. V pijanosti je zgrešil tla in padel skozi senomet v hlev in se ubil. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri sv. Krištofu.

Pobegnil je od dela v Dalmatinovih ulicah 34 let stari prisiljenec Vesco Cesare di Pellegrino.

Izgubljene in najdene reči. Delavka I. N. je izgubila na Žabjeku srebrno žensko uro in kratko pozlačeno verižico s priveskom. — Posestnikova hči M. B. iz Senice je izgubila v fračiškanski cerkvi rujavo denarnico, v kateri je imela 13 kron 52 vin., svetinco in listek birmanke. — V Vegovih ulicah je bila najdena srebrna častniška verižica.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 20. maja. Ministerski predsednik Körber odpotuje jutri za dva dni v Budimpešto. Namen potovanja je, pripraviti tla za nadaljnja pogajanja z ogrsko vlado. V nedeljo pojde Körber zopet v Pešto.

Dunaj 20. maja. Schalkova brošura proti Wolfu je izšla, a je prouzročila le razočaranje. Schalk očita Wolfu večina same znane stvari, tako zadevo z Seidlovo ženo in s kartelom cukrarjev. Novo je očitiranje, da je Wolf na nepošten način znal izvajati posojila in da je hotel svoj list prodati Rusiji. Schalk dostavlja, da je glavna priča za to, da je Wolf hotel svoj list prodati Rusiji, knez Lobanov, umrl, sicer pa dostavlja, da bo v sodni dvorani vse svoje trditve dokazal.

Lvov 20. maja. Iz Vilne se poroča, da je bil guverner general Wahl na potu iz cirkusa napaden. Napadalec, ki je žid in se zove Hirsch Zekert je dvakrat nanj vstrelil in ga ranil, na kar so priskočili ljudje in napadalca prijeli ter izročili orožnikom.

Budimpešta 20. maja. V Temešvaru je bil med podpolkovnikoma 29. pešpolka Jettlom in Francem Masserjem dvoboj. Jettel je bil težko ranjen, Masser lahko. Masser je bil prej pri generalnem štabu. Uzrok je bil militarnega značaja.

Beligrad 20. maja. Kombinacija s Pašićem se je v zadnji uri razbila. Novo ministerstvo sestavi zopet Vučić.

Madrid 20. maja. Izkazuje se čedalje bolj, da so vse vesti o namestnem atentatu na kralja silno pretirane in da se gre le za reklamo.

Dotični mož, ki se je kralju odkril in bil aretiran, ni imel nikakega orožja pri sebi. Vlada razglasa, da je prišla na sled anarhističnemu komplotu in da je več zarotnikov že bilo aretovanih.

London 20. maja. »Times« trdi, da bo v nekaj dnevih vojna v Južni Afriki končana ter naznanja, da se Buri brezpogojno udajo.

Pariz 20. maja. »Matin« javlja, da so se v Port de France zopet primerili novi potresi, in da je na Mont Pelée-u nastalo pet novih odprtih, ki bruhaajo lavo.

Borzna poročila.

Žitne cene v Budimpešti

dné 20. maja 1902.

Termin.

Pšenica za maj.	za 50 kg	K	8 78
„ „ oktober	50	„	7 87
Rž „ maj.	50	„	6 72
Koruza „ maj.	50	„	5 05
Oves „ junij	50	„	5 09
„ „ oktober	50	„	5 84

Efektiv.

nekoliko vinarjev višje.

Foulard-svila po 60 kr.

do 3 gld. 65 kr. meter za bluze in obleke, ter »Henneberg-svila« v črni, beli ali pisani barvi od 60 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakomur franko in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci se dopošljejo takoj. Dvojna poština v Švico.

G. Henneberg, Seiden-Fabrikant Zürich. (ausl. k. u. k. Hof.)

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 308,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
17.	9. zvečer	728,2	13,5	p. m. jz. h.	oblačno	0,0 mm.
18.	7. zjutraj	725,4	14,0	p. m. jz. h.	oblačno	0,0 mm.
„	2. popol.	723,3	17,7	m. jz. h.	dež	0,0 mm.
„	9. zvečer	727,6	6,0	sr. sv. h.	dež	0,0 mm.
19.	7. zjutraj	728,9	6,3	brezvetr.	del. obl.	0,0 mm.
„	2. popol.	725,2	11,9	sl. jz. h.	oblačno	0,0 mm.
„	9. zvečer	725,9	7,8	sr. sever	oblačno	0,0 mm.
20.	7. zjutraj	726,3	7,4	sl. sever	dež	0,0 mm.
„	2. popol.	728,8	7,5	sl. jz. h.	oblačno	0,0 mm.

Srednja temperatura sobote, nedelje in ponedeljka 13,5°, 12,6° in 8,7°, normale: 14,3°, 14,4° in 14,5°.

Št. 16.665.

Razglas.

(1173-1)

Vsled zakona z dné 18. januarja 1902, drž. zak. št. 21, se ima letos izvršiti popis obrtnih in kmetijskih obratov, s popisom pa se ima pričeti dne 3. junija. Da zadobi popisovalce oblastvo še popreje pregled o tem, kje da se nahajajo obrati, ki se imajo popisati, dobi vsak hišni posestnik po eno ali tudi več takozvanih predhodnih poizvedbenic. Kako da je ravnati pri njihovi izpolnitvi, razvidno bode iz poučila, ki je na njih natisnjeno.

Opozarja se pa že sedaj, da se morajo predhodne poizvedbenice nemudoma ter natanko izpolniti. Izpolnjene se bodo od hiše do hiše pobirale po popisovalnih komisarijih. Dnevi pobiranja se bodo pozneje razglasili.

Prebivalstvo se opozarja še na sledeče važne okoliščine:

1. V področju mesta Ljubljane bodo popisovanje vršili 4 popisovalni komisariji in jeden preglednik.

Komisariji in pregledniki imeli bodo posebne izkaznice, da se morejo v slučaju, če bi kedo dvomil o njihovi uradni lastnosti, izkazati.

2. Popisovalni komisariji in pregledniki so po obljubi v roki ljubljanskega župana dolžni strogo molčati o tem, kar so izvedeli pri popisovanju.

3. Popisovalci se ne bodo samo zglašali in koncesijevani obrati, ampak tudi tisti obrtni opravki, katere kedo izvršuje brez pravice; nadalje opravila tistih, ki delajo doma za kakga mojstra, ne da bi bili njegovi pomočniki.

4. Da pa se ljudje ne bodo branili popisovalnim komisarijem povedati, če se s kakim obrtom pečajo brez pravice (patenta), zato je v postavi posebej določeno, da se na podlagi poizvedeb tega popisovanja nikdo ne sme preganjati in kaznovati zaradi prekršenja obrtnih predpisov, in da se ravno tako nikdo ne sme naznaniti davčni oblasti.

5. Popisovalnega komisarija ali preglednika, ki bi ravnal proti temu postavnemu predpisu, ali ki bi sploh strogo ne molčal o poizvedbah, ali se na kak drug način pregrešil zoper svoje dolžnosti, sme in mora politično oblastvo kaznovati z denarnimi kaznimi do 200 K ali z zaporom do 8 dni.

6. Ker pa ravno postava sama varuje občinstvo vsakega preganjanja od strani obrtne ali davčne gosposke, zato tudi od vsacega zahteva, da se ne odtegne popisu in da se ne brani dati komisarijem ali pregledniku zahtevanih pojasnil.

Če bi se kedo popisu odtegoval, dal napačna pojasnila ali pa kaj zamolčal, tedaj bi ga politično oblastvo kaznovalo z globo do 50 K ali z zaporom do 5 dni, če bi se denar ne dal izterjati.

Poudarja se še konečno, da ima popisovanje služiti izključno le v statistične namene, zato pa se pričakuje, da bode popisovalne listine vsakdo izpolnil vestno in resnici primerno.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 14. aprila 1902.

Sangrad pri Kranju.

Železniška proga: Trbiž-Ljubljana.

Letovišče za tuje pod zdravniškim nadzorom, med gorami, v samoti, 465 m nad morjem. Vsakovrstni komfort. Izvrstno bivališče za rekonvalescente.

Sezona letos od 1. junija do oktobra.

Cena 6 K za zdravo in tečno hrano z vinom, stanovanje, za zračne, peščene, solčne, gorke in mrzle kopeli ter električno razsvetlavo. (1159-2)

Lastnik: Dr. E. Globočnik.

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti naše ljubljene hčerke, oziroma sestre, gospice

Albine Pader

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za ustmeno in pismeno izkazano srčno sočutje, kakor tudi za obilno spremstvo predrage pokojne k večnemu počitku, našo najsrčnejšo zahvalo.

V Škofji Loki, 17. maja 1902.

(1177)

Žalujoči ostali.

Premier-kolesa 1902

Najstarejša, najboljša, najizpričana znamka. Vele-32 zanimiva in fina oprema. Ceniki gratis. Ceniki franko. Premier-Werke, Eger (Češko).

Specijalitete

fine kave, novo dobavljene

priporoča (415-76)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, Ljubljana.

Poštne pošiljkatve 5 kil franko.

Haveloke

pelerině za turiste iz nepremočljivega lodna

priporočata 3 (1052-8)

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7 uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Topolice, Kočevje. Ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Topolice, Kočevje. Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlak v Rudolfovo, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak z Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzenj, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 4 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyra, Linca, Budejovice, Plzuja, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak iz Rudolfova in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Topolice, Rudolfova, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer osebni vlak iz Straže-Topolice, Rudolfova, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

(1164-2)

Solicitatorja

vsprejem najpozneje s 1. junijem t. l. Notar Hudovernik v Kostanjevici.

Prodajalka

stara 18 let, zmožna slovenskega in nemškega jezika, z večletnimi spričevali, želi službo premeniti. (1179-1)

Ponudbe se prosi pod: »L. S. 18«, poste restante Ljubljana.

Stanovanje

z 2 sobama in kuhinjo išče stranka brez otrok s 1. avgustom, eventualno s 1. septembrom. (1172-1)

Ponudbe na upraništvo »Slov. Naroda« do 25. t. m. pod »stanovanje«.

Trgovina

z mešanim blagom

na deželi se vzame v najem, ali pod ugodnimi pogoji tudi kupi.

Pismene ponudbe blagovolijo se poslati: »Trgovina 500«, poste restante Ljubljana. (1176-1)

Poletno stanovanje na Bledu!

V prijazni vili na Bledu (Veldes) s krasnim razgledom in vrtom, odda se

dvoje stanovanj

s kuhinjo in vso opremo. (1146-3)

Vila se tudi proda.

Več v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Vabilo

občnemu zboru

posojilnice za Loški potok, Drago in Travo

registrovane zadruge z neomejeno zavezo kateri se boče vršil

v nedeljo, dné 25. maja 1902 ob 4. uri popoldne

v posojilnični pisarni v Travniku

s sledečim dnevnim redom:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Izvolitev načelstva.
4. Izvolitev nadzorstva.
5. Razni nasveti.

V Travniku, dné 16. maja 1902.

(1175)

Načelstvo.